

De zorg voor het landschap in de Verenigde Staten V (Slot)

[907]

R. J. BENTHEM

Stafafdeling Landschapsbouw Staatsbosbeheer

Overzicht van de voornaamste federale diensten belast met beheer, ontwikkeling of bescherming van land en natuurlijke hulpbronnen of actief betrokken bij aspecten van de landschapsbouw.

Het navolgende is slechts bedoeld als een summier vermelding van de voornaamste instanties die binnen het apparaat van de *federale regering* op enigerlei wijze bij het behoud, de opbouw of de verzorging van het landschap zijn betrokken. Daarnaast wordt er in de deelstaten, de counties en de gemeenten op, verschillende wijze aan deze zaken aandacht geschonken. Er is op die niveaus in organisatorisch opzicht echter weinig uniformiteit. Bovendien is in de deelstaten en bij de lagere overheden niet alleen de aanpak maar ook de activiteit op deze gebieden zeer uiteenlopend. Daarnaast is er voorts nog de particuliere werkzaamheid, welke in Amerika in velerlei opzicht in belangrijke mate meespeelt in het beïnvloeden of aanvullen van de openbare taken. Dit alles is evenwel dermate gecompliceerd, dat hier terwille van de duidelijkheid, alleen met het kort vermelden van de belangrijkste federale diensten wordt volstaan.

Anders dan in Nederland is in de Verenigde Staten het Ministerie van *Binnenlandse Zaken* zeer actief betrokken bij het landschapsbeheer. Niet minder dan 5 onder dit ministerie ressorterende diensten zijn voor bepaalde aspecten van dit beheer verantwoordelijk.

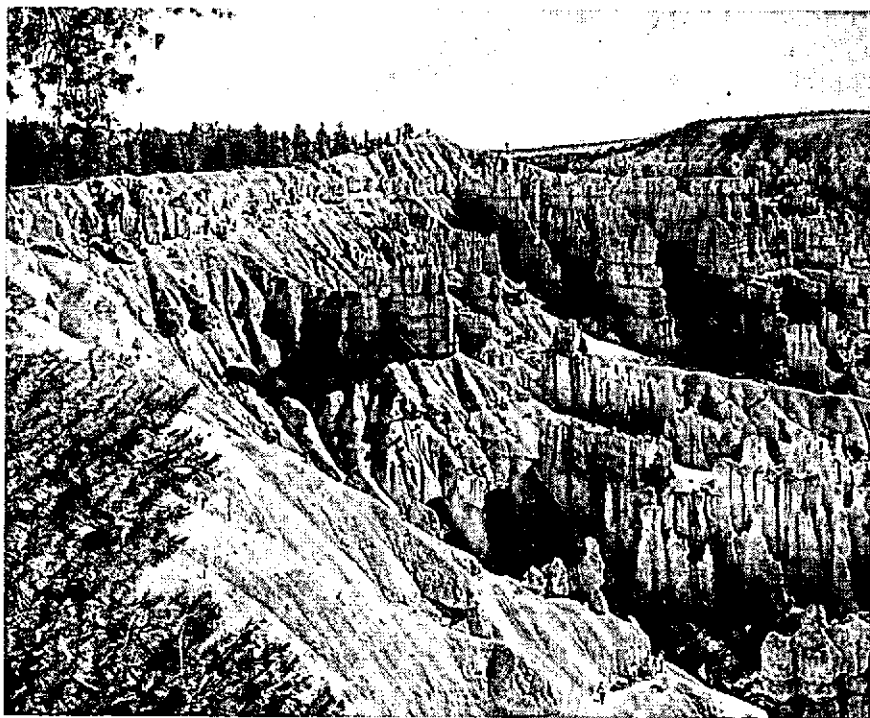
National Park Service

Belast met het beheer van 231 objecten in het National Park System met een totale oppervlakte van 10.815.000 ha.

Het behoud van de natuur, van flora, fauna en landschap is het hoofddoel bij de parken. In andere objecten zoals „recreation areas” is het verschaffen van recreatiemogelijkheden het hoofddoel. In weer andere, zoals „national historic parks”, is het behoud van elementen, die in de geschiedenis van het Amerikaanse volk een rol spelen, het uitgangspunt.

Directie en stafafdelingen zetelen in Washington. Daarnaast zijn er 6 regionale kantoren, waaronder de beheersobjecten ressorteren. Een superintendant heeft de leiding van een plaatselijk bureau, waaronder één of meer beheerseenheden ressorteren.

Twee ontwerp-bureaus, één voor het oosten en één voor het westen zijn belast met het ontwerpen van belangrijke ontwikkelingsplannen binnen de

Totaal verschillend van die in het oosten van de V.S. zijn de landschappen van centraal en west Amerika. Ondanks de grote veranderingen die ook deze laatste ondergingen — hoewel minder spectaculair dan in het oosten — zijn een aantal van de meest waardevolle landschapselementen in nationale parken in Utah.

Op de foto Bryce Canyon National Park in Utah.

Foto Nationaal Verkeersbureau van de Verenigde Staten.

parken (voor zover dit niet door de plaatselijke landschapsarchitect en andere specialisten kan worden gedaan) en met het voorbereiden van nieuw aan te wijzen gebieden.

Doelen voor de toekomst: Het completeren van criteria voor een National Park System, coördinatie van het werk met andere autoriteiten, coöperatie met andere landen, verbetering en ontwikkeling van „nationale parklands” in urbane gebieden en verbetering en uitbreiding van het „interpretatie programma”.

Bureau of Land Management

Deze dienst is de grootste beheerder van de Amerikaanse domeingronden. Hoewel het Bureau in de huidige vorm eerst in 1946 werd ingesteld dateert dit beheer reeds van 1812, dus meer dan 150 jaar geleden, toen als voorloper van de tegenwoordige dienst het General Land Office werd gesticht.

De dienst beheert ongeveer 13 procent van het totale grondgebied van de V.S. De doelstellingen van het beheer zijn veelzijdig: natuurbehoud en wild-

beheer, maar ook ontwikkeling en verandering van het grondgebruik voor diverse doeleinden als landbouw, bosbouw, recreatie, exploitatie van bodemschatten, waterbeheersing en erosiebestrijding.

Het totale beheer omvat 72.846.000 ha.

Deze oppervlakte is vrijwel geheel als grasland in gebruik: 64.750.000 ha, die worden beheerd in 58 zogenaamde „grazing districts” in de westelijke staten en in nog eens 6.680.000 ha in verspreide objecten buiten deze districten.

Deze domeingronden staan bekend als de „federal range”, het land van de cowboy en „the Old West”, en omvatten nog altijd een gigantisch areaal voor vee en wild. Toch nam dit areaal in de loop der tijden reeds af van 728.500.000 ha tot het huidige cijfer, dat nog maar één tiende deel daarvan bedraagt. Wijlen president Kennedy noemde dit land „a vital national reserve” die diende te worden instandgehouden voor komende generaties. Maar nog steeds gaat de verkoop van gronden voor allerlei doeleinden voort.

Miljoenen bomen groeien voorts op deze immense oppervlakten, die tezamen een bosgebied vormen ter grootte van Texas. Meer dan 400 bosbouwers zijn daartoe in dienst van het Bureau of Land Management.

De recreatieve waarde van deze „public lands” opent voorts een reeks van mogelijkheden, variërend van picknicken tot bergbeklimmen, jagen, vissen of het eenvoudig genieten van planten en dieren en van geologische formaties en fraaie landschappen.

Bureau of Reclamation

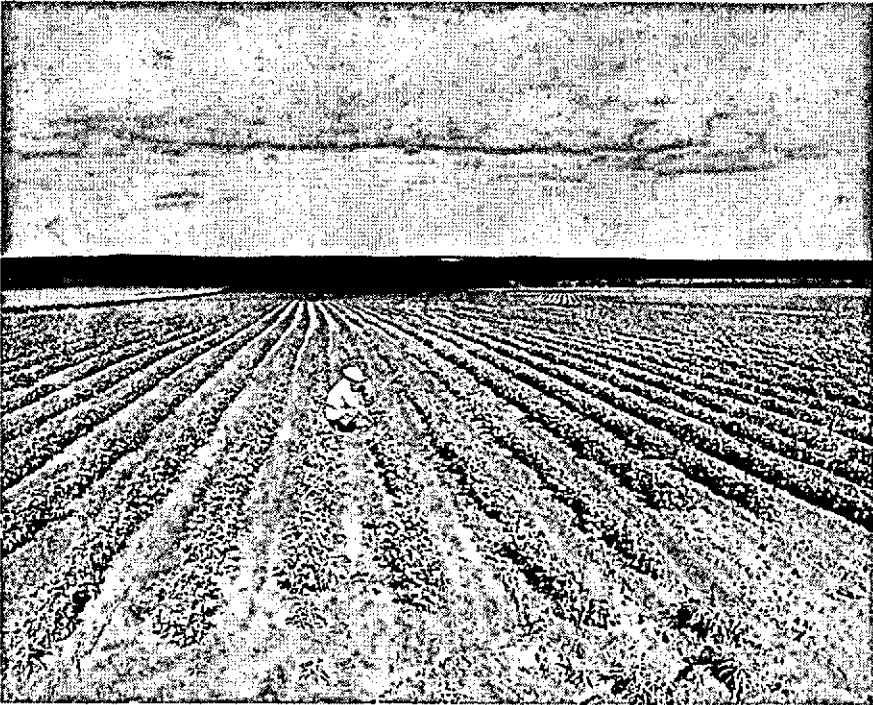
Zoals in het derde artikel reeds werd uiteengezet is deze dienst uitsluitend in de westelijke staten werkzaam (technisch hoofdbureau in Denver) en is zijn activiteit vrijwel geheel op het vraagstuk van de waterbeheersing gericht. Door de werkzaamheden van dit Bureau werden tot op heden 3.240.000 ha land door irrigatie tot productie gebracht met een jaarlijkse opbrengst van meer dan 1 miljard dollar aan landbouwproducten. Voorts wordt meer dan 5 miljoen kilowatts elektrische energie geproduceerd in 42 centrales.

Aangezien ook deze dienst het multi-purpose principe huldigt wordt voorts door de aanleg van kunstmatige meren (stuwmeren) de mogelijkheid geschapen voor 25 miljoen bezoekers-dagen per jaar in en bij deze reservoirs.

Het beheer van de door deze dammen gevormde recreatiegebieden berust evenwel bij de National Park Service (beide diensten behoren tot hetzelfde ministerie) waarmede het Bureau of Reclamation een nauwe samenwerking onderhoudt. Landschapsarchitecten van de N.P.S. zijn met het ontwerpen der voorzieningen belast.

Bureau of Outdoor Recreation

Dit bureau, dat werd ingesteld tijdens de Kennedy-regering, begon haar activiteiten in 1962. Het houdt zich in het bijzonder bezig met de coördinatie van de recreatieactiviteiten bij de verschillende federale diensten en bij de staten die gronden beheren met mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelin-

Een beeld van het onafzienbare landbouwlandschap in het westen van de Verenigde Staten.

Foto Nationaal Verkeersbureau van de Verenigde Staten.

gen. Het bureau beheert dus zelf geen objecten maar is wel nauw betrokken bij het voorbereiden van toekomstige nieuwe „recreation areas”. Het houdt zich bezig met de inventarisatie en de classificatie van het recreatiepotentieel van de V.S. en met het voorbereiden van een „nationwide recreation plan”. Ook treedt het op als adviesinstantie en researchbureau voor de staten en hun politieke organen alsmede voor de particuliere sector.

Binnen het Ministerie van Binnenlandse Zaken werd een scheiding gemaakt ten aanzien van de recreatieplanning voor bepaalde projecten tussen het Bureau of Outdoor Recreation en de National Park Service.

Fish and Wildlife Service

Belast met de behartiging van de zeevisserij, de sportvisserij en het fauna-beheer. Organisatievorm: 2 bureaus met ieder één directeur, resp. verantwoordelijk voor a) zeevisserij en b) sportvisserij en faunabeheer.

Het hier van belang zijnde 2e bureau houdt zich bezig met het verwerven en beheren van wildreservaten (ook waterwildreservaten) voor de instandhouding van bedreigde fauna. Onder dit beheer vallen ook viskwekerijen die o.m. de jonge vis leveren die in de nieuwe recreatiegebieden van de stuwmeren wordt uitgezet ten behoeve van de sportvisserij.

Voor de tenuitvoerlegging der werkzaamheden beschikt het 2e bureau over 6 regionale kantoren.

Behalve vorengenoemde 5 diensten van het Ministerie van Binnenlandse Landbouw en nog de volgende 2 instanties, behorende tot het Ministerie van *Landbouw* te worden vermeld in verband met hun werkzaamheden met betrekking tot de landschapsbouw.

Soil Conservation Service

De S.C.S. is de grote voorlichtingsdienst voor de bevordering van goed grondgebruik en voor de bescherming van bodem en water in brede zin. Het veelzijdige werkprogramma omvat activiteiten, die in ons land ten dele zijn terug te vinden in werkzaamheden van de Landbouwvoorlichting, het Staatsbosbeheer, de Cultuurtechnische Dienst, de Stichting Bodemkartering en de Unie van Waterschapsbonden.

Het hoofdkantoor is gevestigd in het Ministerie van Landbouw in Washington. Voorts zijn er bureaus van de dienst in de verschillende deelstaten. Van de vele specialistische afdelingen kan o.a. worden vermeld het Plant Material Center in Beltsville (Maryland), dat een onderzoekstation omvat voor grassen en struiken t.b.v. de erosiebestrijding en dat o.m. ten dienste staat van de bureaus van de S.C.S. in de deelstaten. Vanuit de gehele wereld wordt hier materiaal verzameld en beproefd op de vereiste eigenschappen onder bepaalde milieu-omstandigheden.

Het praktische werk van de voorlichting aan landbouwers en andere grondgebruikers is echter geheel in handen van de Soil Conservation Districts die geen afdelingen zijn van de S.C.S. of van enige andere federale instantie, maar die zijn ingesteld door de regering van de staten. De positie van deze S.C. districts houdt ongeveer het midden tussen die van een waterschapsbestuur en een plaatselijke ruilverkavelingscommissie in Nederland. Er zijn reeds meer dan 2900 „districts” ingesteld, verspreid over de V.S. Meer dan 2 miljoen grondbezitters nemen deel aan de programma's van de „districts”. Hun „conservation plans” beslaan thans reeds 172.810.000 ha of wel 46% van het U.S. landbouw- en graslandareaal.

De S.C.S. werkt met deze „districts” samen voor het geven van allerlei technische adviezen aan particulieren en overheidsinstanties inzake het grondgebruik. Deze adviezen beperken zich niet tot het landbouwkundig gebruik, maar kunnen ook betrekking hebben op het inrichten voor recreatief gebruik, op het verbeteren van de landschappelijke situatie door het aanbrengen van beplantingen e.d. Voor het „overall”-gebruik van zijn grond kan iedere grondbezitter van de S.C.S., via het S.C. district, technische bijstand verkrijgen voor het opstellen van een „conservation plan”. Daarin kunnen alle facetten van grondgebruik betrokken zijn: bouwland, grasland, bos, water, sportterreinen, beplantingen enz. In zulk een plan worden de richtlijnen vastgelegd voor een doelmatig beheer en gebruik van de grond, rekening houdend met bodemkwaliteit, klimaat en andere milieuomstandigheden en gericht op het blijvend behoud van de vruchtbaarheid van de grond.

Door stuwning van het water van de Colorado wordt een reusachtig stuwmeer gevormd, Lake Powell. In het midden links op de oever één van de nieuwe recreatiecentra voor de watersport: Wahweap Marina.

Foto U.S. Bureau of Reclamation.

Behalve deelname aan deze individuele adviezen heeft de S.C.S. tevens de leiding van het omvangrijke „Great Plains Conservation Program” en ontwikkelt hij het jaarlijkse „Landbouw Conservation Program” en het „Soil and Water Conservation Program”. Ook is deze dienst verantwoordelijk voor het federale deel van het nationale bodemonderzoek en voor het ontwikkelen van waterbeheersplannen en het onderzoek van rivierverbeteringen.

United States Forest Service

Zoals de meeste federale diensten, betrokken bij het grondgebruik, is ook het Amerikaanse Staatsbosbeheer in de loop der jaren van het „single use” principe overgeschakeld op de „multi-purpose” doelstelling. Binnen het uitgestrekte federale bosbezit beheert de dienst ook grote „wilderness areas”, gebieden met een oppervlakte van meer dan 40.000 ha waarin geen bosexploitatie plaatsvindt en in het algemeen geen verkeer wordt toegelaten, maar waar jacht en visserij wel worden getolereerd. Aanwijzing van deze gebieden gebeurt door de Minister van Landbouw. Kleinere gebieden met dezelfde bestemming, zogenaamde „wild areas”, in grootte variërend tussen 2.000 en 4.000 ha, kunnen door de Directeur van de Forest Service worden aangewezen.

Daarnaast kent men aan bijzondere bestemmingen nog „natural areas”

(bosreservaten), „recreation areas”, „service areas” en „research areas”.

Het totaal areaal van 155 „national forests” wordt beheerd door 10 regionale kantoren. De verantwoordelijkheid over ieder „national forest” berust bij een „supervisor” bijgestaan door „rangers”, hoofden van de „ranger districts”, en door specialisten voor de niet bosbouwtechnische facetten. Er is voor het beheer een planning op lange en op korte termijn. De dienst beschikt over algemene inspecties en functionele inspecties.

Het maken van ontwerpen voor de landschappelijke behandeling, die vooral voor de „recreation areas” en de „scenic areas” van belang is, maar die toch ook in de normale bosgebieden steeds meer aandacht krijgt, is opgedragen aan de in dienst van de F.S. staande landschapsarchitecten. Hun aantal is thans nog te beperkt om een doeltreffende en stelselmatige aanpak bij alle bezittingen mogelijk te maken. In het door de auteur bezochte regionale kantoor voor de staten Washington en Oregon te Portland, één van de 10 regionale kantoren, waren er echter reeds 23 landschapsarchitecten werkzaam. Aan het hoofdkantoor in Washington is voorts een speciale afdeling voor landschapsarchitectuur.

Evenals bij de National Park Service zijn ook bij de Forest Service de landschapsarchitecten vooral werkzaam bij het ontwerpen van wegen, het inrichten van kampeertreinen, de situering van gebouwen, havens en bezoekerscentra en bij de aanleg van picknickplaatsen, uitzichtpunten enz. Ook hier is hij de veelzijdig georiënteerde planoloog en ontwerper. Hij is ook betrokken bij de uitvoering van het Highway Beautification Program, voor zover dat de „national forests” betreft.

Als men daarbij in het oog houdt, dat in het huidige 10-jarenplan van de dienst niet minder dan 28.000 nieuwe kampeertreinen en picknickplaatsen met in totaal 283.000 „campsites” moeten worden aangelegd en nog eens 4.000 andere buitensportvoorzieningen, dan blijkt daaruit het omvangrijke werk van de landschapsarchitect bij het Amerikaanse Nationale Bosbeheer.

In een binnenkort te verschijnen brochure zal ook het werk van de landschapsarchitect binnen de Forest Service met betrekking tot de „timber management section” van de dienst worden belicht.

Onder het Ministerie van *Handel* ressorteert voorts het wegverkeer en de wegeaanleg. In verband met de relatie van de wegenbouw met de landschapsbouw wordt de betrokken dienst in het hiernavolgende nader vermeld.

Bureau of Public Roads

In zijn „Message on Natural Beauty of our Country” van 8 februari 1965 stelde de president van de V.S. ten aanzien van de noodzakelijke landschappelijke verzorging van de verkeerswegen o.m. „I hope that, at all levels of government, our planners and builders will remember that highway beautification is more than a matter of planting trees or setting aside scenic areas. The roads themselves must reflect, in location and design, increased respect for the natural and social integrity and unity of the landscape and communities through which they pass”.

De daarop gevolgde Highway Beautification Act heeft aan de landschappe-

lijke verzorging van de wegen belangrijk bijgedragen. Voorheen waren in het normale jaarlijkse budget voor de wegen de uitgaven voor landschappelijke verzorging, en in het algemeen voor de niet-verkeerstechnische voorzieningen, beperkt tot 3% van de totale begroting. Door het inwerkingtreden van deze wet is het echter mogelijk door aanvullende bedragen op grond van die wet belangrijk meer geld aan de landschapsbouw van de wegen te besteden. Het Bureau of Public Roads verleent daarbij met zijn in de staten gedecentraliseerde technische staf voorlichting en bijstand aan de State Highway Departments. De uitvoering van het wegenwerk ligt praktisch geheel in handen van de deelstaten.

In het tweede artikel zijn omtrent deze samenwerking en de organisatorische opzet reeds nadere bijzonderheden vermeld, zodat hier volstaan wordt met een verwijzing daarnaar.

Onder het Ministerie van *Defensie* is voorts nog een dienst werkzaam die eveneens door het uitvoeren van openbare werken bij de vormgeving van het landschap is betrokken. Dit is het:

U.S.A. Army Corps of Engineers

De werken van deze dienst, die in dit verslag vermelding verdienen, betreffen evenals die van het hiervoor genoemde Bureau of Reclamation, voornamelijk de aanleg van stuwdammen in de grote rivieren. Het later opgerichte Bureau of Reclamation van het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft een belangrijk deel van dit werk van het Corps of Engineers overgenomen. Niettemin voert dit Corps nog een eigen beleid op dit punt. De in het derde artikel genoemde Bonneville Dam in de Columbia River is één van deze door het Corps of Engineers tot stand gebrachte werken, waarvan het beheer ook geheel bij deze dienst berust. Een districtsingenieur van het Corps is daarmee belast.

Een geheel aparte status als federaal orgaan, niet ressorterende onder één van de ministeries, is voorts de

Tennessee Valley Authority

Bijzonderheden omtrent deze instelling, wier werkzaamheid regionaal begrensd is tot het Tennessee Valley territorium, zijn eveneens reeds in de derde aflevering vermeld. Uit een oogpunt van constructieve landschapsbouw vormt het werk van deze instelling nog steeds een voorbeeld, dat terecht een wereldwijde belangstelling heeft verworven. Voor het thans in de V.S. en ook in Nederland bij vele werken aanvaarde „multi-purpose” beginsel heeft T.V.A. ongetwijfeld de eerste grote stoot gegeven. Van een achtergebleven noodlijdende streek werd dit stroomgebied door een indrukwekkende reeks van technische werken gemaakt tot een zeer veelzijdig en in hoge mate productief land met een fraai en „bruikbaar” landschap. Uit de veelheid van de door T.V.A. verstrekte informatie zijn enkele aspecten in de voornoemde aflevering nader aangeduid.